

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 33 (1724) 1990 m. rugsėjo mėn. 4 d. XXXV METAI Melbourne

Rugsėjo 8-toji - Tautos Šventė

Tryliktais Lietuvos nepriklausomybės metais, besidžiaugiant laisvės vaisiais ir žengiant į vis šviesėjantį gyvenimą, buvo pradėta švęsti Tautos šventė. Ji sutapo su didžiojo istorinio įvykio sukaktimi - 500 metų nuo numatyto Vytauto Didžiojo karūnavimo Lietuvos karaliumi. Ši šventė rodė priaugančiai kartai mūsų garbingą praeitį, vykusias kovas ir Lietuvos kėlimą į laisvą gyvenimą.

Nuo seniausių laikų Lietuvos kaimynai užpildinėjo mūsų kraštą, bandė pavergti ir nutautinti lietuvius. Draudė raštą, bruko svetimą kalbą, bet jiems nepavyko nuslopinti lietuvių tautinio susipratimo. Lietuvė motina, supdama lopšelyje paguldytą kūdikį, migdė jį lietuviškos dainos žodžiais. Verpdama lino siūlą prie dūžgančio ratelio, mokė paauglius skaityti iš knygnešio atneštos knygos. Į laukus eidamas artojas sveikino rytmečio saulę lietuviškais maldos žodžiais. Jaunimas ruošė slapstus vaidinimus ir pasilinksminimus. Ir lietuvių tautos sąmoningumas, atlaikęs visus audrus, išliko gyvas, iškildamas pilnoje aukštumoje 1918 metais, kai reikėjo kovos ir kraujo aukų ginant tik pražyduosią Lietuvos nepriklausomybę.

Ne mažiau ryžtingi įvykiai Lietuvoje vyksta ir dabar. Po 50 okupacijos ir priespaudos metų, Sąjūdis, lyg iš apsiniaukusio dangaus proplėšęs nusileidęs spindulys, pakėlė mūsų brolius ir seses tėvynėje naujoms grumtynėms už Lietuvos nepriklausomybę. Kovo 11-tosios aktas uždegė visą tautą pasiryžimu, džiaugsmu ir nuoširdžia padėkos malda Aukščiausiajam. Vėl lietuvis kyla prieš okupantą, nepabijojęs savo saugumo,

nedateklių ir blokados.

Svėsdami Tautos šventę išeivijoje ir mes ryžkimės, kuo galėdami, pagelbėti Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Mes nesame nudžiurusi tautos šaka, bet

daug spaudimų pergyvenusi gyva, užsigrūdiniusi, Lietuvos atžala. Tad vieningai junkimės su visa lietuvių bendruomene siekdami vieno tikslo - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS, ALB Krašto Valdyba

VYTAUTAS DIDYSIS žymiausias Lietuvos valdovas. Vakarų Europos kronikų rašytojai nesigailėdavo jo tėvui Kęstučiui palyginimų į pačius didžiuosius senovės pasaulio vyrus. Net ir didysis Vytauto politikos priešas Dluogošas Vytautą lygina su Aleksandru Didžiuoju - Makedonijos karaliumi.

Tauta ateities perspektyvoj

Mūsų karta mini šių metų Tautos Dieną su džiaugsmu ir kartu su rūpesčiu dėl ateities. Palankiai susidėjusios aplinkybės vėl leidžia rimtai galvoti apie laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Kokia mūsų Tėvynė bus, priklausys nuo dabar gyvenančių lietuvių pasiryžimo, sumanumo, politinio apdairumo ir susiklausymo. Niekas neatliks Lietuvos atstatymo darbo už mus. Tai mūsų pačių pareiga ir privilegija. Turint galvoj mūsų tautą, kokia ji yra šiuo momentu, galim drįsti spėlioti apie mūsų krašto ateities galimybes, ateitį, kokią valstybę mes pajėgsim pradėti atstatyti.

Mūsų tauta nėra skaitlinga, bet tai nėra kliūtis į garbingą ateitį.

Rašo dr. Jonas Kunca

Tautos atsiekimai daugiau priklauso nuo jos pavienių narių savybių ir nuo jų susiklausymo bendrame darbe. Yra didelių kraštų, kurie nei ekonominiai nei dvasiniai nepasižymi. Taip pat yra daug nedidelių tautų pirmaujančių moksle, mene ir ekonominiame gyvenime. Tauta, kaip ir atskiras asmuo, turi savo bendras charakteristikas. Viena daugiau, kita mažiau pasižymi darbštumu, drausmingumu, gabumais mokslui, įsijungimu bendram darbui ir palinkimu į individualizmą. Nuo tų savybių daug priklauso, kokią valstybę ji sugebėjo sukurti.

Kaip yra su mums? Galim

didžiulis senovės lietuvių tautos atsiekimais, jos kietu užsispyrimu ginti savo laisvę, jos tolerancija svetimom tautom. Bet tai praeitis. Dabar galim skaityti tik su tuo, ką mes turim. Čia reikia pripažinti, kad žiauri okupacija užsitęsusi visą pusšimtį metų ne tik sustabdė materialinį ir dvasinį lietuvių tautos progresą, bet ir neigiamai paveikė į pačią tautos sielą.

Dabar, išėję į šokią tokią laisvę, norim pradėti atstatyti naują laisvą ir modernią mūsų šalį. Visi vieningai stojo į kovą už laisvę ir be nusiskundimų pernešė blokados sunkumus. Blokada baigėsi. Okupantas vis eina silpnyn ir jo jau nustota bijotis. Taigi, lyg ir nustojome turėję bendrą priešą. Tektų tik džiaugtis ir tvertis atstatymo suvienytom jėgom. Deja,

Dievo Globoj

Juozas Mikštas

Laimink, Viešpatie, tą kelią,
Kuriuo einam išeivijojej.
Tavo esame vaikeliai,
Ir svetur pražūt nebijom

Juk visur mes jaučiamą globą,
Tavo šventą, išganimą.
Priešai kraštą mums pagrobė,
Bet šviesi viltis nedingo:

Taip, kaip saulė pragiedrėja
Po ilgos žiemos vergijos,
Grįš Tėvynėn gavūs vėjai,
Dievo palaimoj atgijė.

Tamsios priespaudos galybės
Dings iš Lietuvos valstybės.

North Melbourne, 1990m. rugsėjis.

Arkivysk. Teofilus Matulionis - palaimintasis?

Kaišiadorių vyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Juozas Matulaitis praėjusių metų lapkričio mėnesį gavo pareikšimą, kuriuo prašoma imtis atitinkamų žygių, kad daug metų kalintas, 1962-ais metais Seduvoje miręs Kaišiadorių vyskupas, vėliau popiežiaus pakeltas į titulinis arkivyskupas, Teofilus Matulionis, būtų paskelbtas palaimintuoju-šventuoju. Ryšium su gautu prašymu, vyskupas Juozapas Matulaitis atkreipia dėmesį, kad palaimintuoju-šventuoju popiežius skelbia tik po to, kai tam tikslui sudaryta komisija atlieka labai kruopštų tyrinėjimą ir Vatikano kongregacija šventųjų bylom nustato, kad tas asmuo tikrai to vertas. Dėl to, Kaišiadorių vyskupijos apaštalinis administratorius, pasitaręs su kitais Lietuvos vyskupais ir atsiklausęs minėtos Vatikano kongregacijos, sudarė reikalingą komisiją, kuri pradėjo rinkti žinias apie arkivyskupo Teofiliaus Matulionio šventumą. Vyskupas Juozapas Matulaitis dabar kreipiasi į visus kunigus ir pasauliečius, prašo atsiliepti, jei turi asmeniškų žinių apie arkivyskupą Teofilijų Matulionį pavyzdžiui, jei su juo susirašinėjo, susitiko ar asmeniškai bendravo. Gal dar yra žmonių, kurie pas arkivyskupą Matulionį dirbo, drauge su juo gyveno, buvo tardomi, teisiama ar kalinami. Jų liudijimai bus ypač vertingi. Vyskupas Juozapas Matulaitis ir jo sudarytoji komisija lauks atsiliepimų iki šių metų rugsėjo mėnesio pirmos dienos. Kai tik bus gautas koks atsiliepinimas su siuntėjo tikslu adresu, komisija smulkiau atsakys rūpimu klausimu. Tad laukiama atsiliepimų už kuriuos vyskupas Matulaitis ir komisija iš anksto dėkoja. Atsiliepinimus galima siųsti Kaišiadorių vyskupijos kūrėjai, Gedimino 67-ni, Kaišiadorys 23-42-30. LRTV

tokiu opiu momentu pasirodo susiklausymo ir sklandžios administracijos stoka. Viena, kitas ir trečias nori būti vyriausiu arba kištis ten, kur jam nepriklaustytų. Tai kenkia ne vien krašto atstatymui, bet ir jo galutinam (nukelta į 3 pusl.)

Praraja tarp Lietuvos Kaimo ir Miesto

Mintys bei faktai iš spaudos ir laiškų

„Aš, kaimo boba, pasakysiu viena: Lietuvoj negali būti bedarbystės: Neturi darbo — važiuok, broleli, į kaimą, eik į farmą veršelių girdyti ar kiaulių šerti ir turėsi darbą. O jei nenori veršelių girdyti — imk žemės, būki ūkininkas, o ūkininkas niekuomet nebuvo be darbo. Kad tiktai sveikatos Dievas su daktarais duotų. Taigi bedarbystė — prasimanymas, kurie nekencia darbo žmogaus arba saugo jo pliką vietą, kuri jį ilgus metus šėrė bei rėdė, o nauji vėjai tą vietą gali supūsti... Anądien žiūriu: mūsų televizija benamių būrelį surinkusi Lietuvai rodo. Kazkokia ekonomistė-valsytoja (kokia aukštoji mokykla jai diplomą suteikė?), skrybėliuotas gydytojas, dar keletas poniškai apsiręgsių ponelių. O aš pasakysiu tiesiai: važiuok, ponas gydytoja, į sodžių, į kolūkinę gyvenvietę, ten, jeigu tu geras specialistas ir doras žmogus, atsiras ir pastogė, ir darbas, ir uždarbis, ir dar kyšį šviežių kiaušinių, šiltos duonos ar vištienos gausi. Tai ko ten vėpsoti išsižiojus mieste, kur tavęs niekas nenori, neturint netgi pastogės, kur tą tavo skrybelę ar odinį palatą pasikabinti? Prievarta, kaip sako, mielas nebūsi.“ Si taip rašo Apolionija/ pavardė neminama/.

Jos laiškas paskelbtas humoristinio „Štuotos“ žurnalo 8 Nr.

Panašių laiškų ir straipsnių dabartinėje Lietuvos spaudoje yra ir daugiau. Mat nepriklausomybės paskelbimas, ir ypač blokada, išklėle daugybę sunkiai sprendžiamų problemų. Atsirado ir kelios dešimtys tūkstančių bedarbių, bet tiktai miestuose, ne kaimuose. Kaime/kolchozuose bei darbozuose/visą laiką trūksta darbo jėgos, nes miestiečiai, kad ir bedarbiai, nenori keltis į kaimą. Bet leiskime toliau mūsų išmintingajai Apolionijai kalbėti.

„Bulvė su siliūki rasalu kai kas eđa, kad tiktai mieste, kad tiktai didesniame, kad tiktai ne su tais, kurie duoną augina. Į kaimietį visi dantis pakabinę. Čia jiems, miesto poneliams, duona negera, čia kiaušiena per riebi, čia morka nitruota, ir suka galvą, katrą galą nupjauti, kad sveikesnis būtų... Kai užpakalis mėšlo pilnas, galva kliedėti ima: Kad ir su tokiais į nepriklausomybę. Ar ne tokie anuomet šlaistėsi patvoriais ant nepriklausomybės vemdami, ką suriję ir rusus šlovindami. Duokit sovietinę laisvę, sovietinę tvarką — tai pagyvensime! O kai davė — nebeskani. Duokit dabar kitą! Bet ne žodžio apie tai, ką jie patys duoda“. Toliau ji rašo apie neseniai atsiradusius „kooperatinius“, kuriems „visas pelnas žūna einant į nepriklausomybę. Todėl ir pinigų

BRONTIUS KVIKLYS
Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

deda į Minsko ar Leningrado taupomuosius bankus. Tai ar ne jie krokodilo ašaromis aprauda būsimą bedarbystę. Juk jiems visų pirmiausia reikės persikvalifikuoti į darbą Lietuvai. Ir žinoma, šiemet ekonomistėms, kurios šiandien tinka valytojomis dirbti, o anoj Lietuvoj gal ir tam nebetiks.

Kad tarp Lietuvos kaimo ir miesto yra atsiradusi didelė praraja, kad kaimiečiai yra išstumti iš viešojo gyvenimo, nuo politinių problemų sprendimo, kad iš jų tik viskas paimama ir labai nedaug kas duodama — tą jau visi, net ir mes, išveivai, žinome. Šiuo požiūriu mums įdomus Malaišų kolchozo pirmininko pavuotojo Vyt. Bagdono rašinys, paskelbtas „Valstiečių laikraščio“ Nr. 72. Kolchozininkus jis vadina duonos augintojais, o miestiečius jos valytojais. Ešą iškilmingai kalbama iš aukštų tribunų gražiais žodžiais, tačiau konkrečiai niekuo nepadedant. „Ilgiau nebuvo kokiame mieste nuvažiuavęs nebepažįsti. Per kelis mėnesius daugiaaukščių vėl pridrygė. O kaimo žmogus net cemento, šiferio/stogams dengti, metalo ar kitų statybinių medžiagų ieškodamas turi kančių kelius nueiti. Kaip braidė žmonės apie farmas, sandėlius po purvynus, taip ir tebebrado, o miestuose asfaltas upeliais liejasi. Daug mėgstama kalbėti apie mechanizaciją, technikos kokybę, o ji kaip nekokybiška, taip buvo ir yra.“ Toliau jis nurodo, kad prekės žemdirbiams buvo vežamos pačios blogiausios, užsigulėjusios, miestelėnams neberekalingos. Labai reikalingi dviračiai, miestelėnai juos gauna, o į kaimų parduotuves nebeatveža. Miestiečiai juos superka, o paskui pardavinėja kaimiečiams „lupdami devynius kailius“.

Toliau Vyt. Bagdona siūlo miestiečiams keltis į kaimus nuolat gyventi, nes ten labai trūksta darbininkų. Atsirastų laisvų pastatų, kambarių ar vietų bendrabučiuose. „Deja nenoriai tuo naudojasi mūsų žmonės. O štai jau nebe pirmi metai mūsų Respublikos ūkiuose prie pašarinių šakniavaisių priežiūros, šienavimo darbų, linų tvarkymo dirba Ukrainos piliečiai. Žemdirbiai patenkinti jų darbu, o atvykėliai sąžiningiau darbuojasi ir užsidirba nemažai pinigų. Jie nereikalauja ypatingų sąlygų, nesirenka darbų, randa galimybių kaip atvykti į vieną ar kitą ūkį. O apie tai, cukriniams runkeliams ravėti kviečiamos moterys net iš Moldavijos, mes esame jau anksčiau rašę.

Bet ir miestuose ne visi žmonės jau taip nuo žemės atkritę. Šių eilučių autoriui vienas giminaitis iš Vilniaus rašo: „Dėde, lietuviai turime būti ūkininkai. Mudu su žmona/aukštosios mokyklos dėstytoja/ universiteto kolektyviniame sode, kaip ir kiti, turime 6 arus žemės. Patys visko prisiauginame: ir daržovių, uogų, kai kurių vaisių. Savas bulbes valgom visą žiemą. O kaimynai šiemet net ir rugius augina. Todėl mums nelabai suprantama blokada ir bado sąvoka taikos metu. Materialinius nepriteklius iškenčiame. Sunkiau iškęsti dvasinius. Juk labai agresyvūs tie žmonės, kurie mus auklėjo be meilės, be altruizmo, kurie galvoja tik apie savo interesų tenkinimą. Tokių gana daug, ypač daug valdžioje. Jie stabdo pažangą, niekina gerį. Jie įtūžė ant dabartinės Lietuvos valdžios, niekina nepriklausomybės atgavimą pastangas. Bet tai tur būt laikina. Vis daugiau pastebime žmonių bažnyčiose, ypač jaunimo. Žinome, kad ir atgavę nepriklausomybę dar ilgai kentėsime, neturėsami dvasiškai stiprių žmonių, ypač inteligentų.“ Dažnai tenka nusivilti ir naujai išrinktims vadovais.“

Nūdien Lietuvoje išleidžiama daugybė knygų. Deja, ne visada pirmoje eilėje spausdinamos pačios reikalingiausios knygos. Persispausdinami foto ofseto būdu kai kurie nepriklausomybės meto leidiniai, leidžiamos išveivijoje išleistos knygos. Tačiau pamirštama, kad pirmoje vietoje turėtų būti leidžiami mokykliniai vadovėliai, naujai parašyti, apvalyti nuo komunistinių liekanų. Apie vadovėlius žinomas kalbininkas Aldonas Pupkis „Kultūros baruose“ Nr. 6, 1990/ rašo: „Trūksta gerų vadovėlių visiems — ir vidurinėms, ir aukštosioms mokykloms, ir aukštosioms mokykloms ir profesinėms technikos mokykloms. „Autorius nusiskundžia, kad nors jau senokai paskelbtas lietuvių kalbos įstatymas, paskelbti 1990-ji lietuvių kalbos metais, tačiau permažai daroma lietuvių kalbos puoselėjimo bei jos gryninimo reikalui.“ Trokšdami nepriklausomos Lietuvos, turim suvokti, kad lietuvių kalba joje bus tokia pat vertybė, kaip mūsų pačių laisvė, tautos gerovė ir dvasinė stiprybė, be kurios mes, maža tauta, neišlikime, nes tik dvasinis turmas daro tautas stiprias ir amžinas.“

Iš Lietuvos gautomis žiniomis, šiemet į Kauno Kunigų Seminariją jau yra priimti apie 70 kandidatų. Į Telšių seminariją priimti 30 kandidatų iš kurių 2 studijuos Kauno Kunigų Seminarijoje.

Gervėčiuose - Kultūros Centras. Pagal gautas informacijas, Gervėčių lietuviškoje saloje Ašmenos apskrityje statomas lietuvių etninės kultūros centras. Centrai reikalinga finansinė parama. Lietuvos Kultūros fondas kreipėsi į geros valios žmones, į valstybines ir visuomenines organizacijas, kooperatyvus, kviesdamas paremti šio centro statybą.

Published by Dr. Pranas Dauknyš
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

IVYKIAI

Jungtinių Amerikos Valstybių ir Lietuvos mokslo akademijos šių metų vasarą pakvietė į Lietuvą Delaware amerikiečių universiteto jūros mokslų profesorių dr. Vytautą Klemą. Jam pavesta paruošti bendrą studijų planą Baltijos jūros apsaugojimui. Profesorius Klemas, kuris yra taip pat satelinės okeanografijos centro direktorius, bendradarbiaus su keturiais tyrinėjimų institutais Lietuvoje ir su Sovietų Sąjungos mokslų akademija.

Lietuvos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė Maskvoje susitiko su Rusijos federacijos ministru pirmininku Silaevu su kuriuo aptarė Lietuvos ir Rusijos federacijos rengiamą sutartį dėl tarpusavio ekonominių ryšių išplėtimo. Buvo susitarta už savaitės parengti sutarties projektą. Numatoma, kad sutartis bus pasirašyta rugpiūčio mėnesio viduryje, kai Rusijos federacijos ministras pirm. lankysis Vilniuje.

Gruzija. Kaip praneša užsienio spaudos agentūros, Gruzijoje vėl padidėjo įtempimas, galbūt net yra civilinio karo pavojus. Ryškėja nuomonių nesutarimai tarp valdžios ir opozicijos, kuri reikalauja, kad krašte būtų įvesta daugiapartinė sistema, įstatyminiai įtvirtintas politinis pluralizmas ir praveisti laisvi, demokratiniai rinkimai. Valdžiai atsisakius patenkinti šiuos reikalavimus, opozicija vykdo protesto mitingus, užblokavo svarbų Kaukazo geležinkelio magistralės mazgą, reikalauja, kad įstatymas dėl politinio pluralizmo būtų paskelbtas iki rugpiūčio septintos dienos.

Latvijos delegacija Maskvoje užbaigė dvi dienas užtrukusius pasitarimus su Rusijos federacijos valdžios atstovais. Pasitarimų tikslas buvo - parengti dirvų numatytom dvišalėm valstybinėm sutartim tarp Latvijos ir Rusijos federacijos. Abi pusės vieningai pažymėjo, kad pasitarimai buvę naudingi. Numatoma, kad šios savaitės pabaigoje Latvijos ir Rusijos federacijos atstovai vėl susirinks Jurmaloje, Latvijoje.

Ukrainos Aukščiausioji Taryba priėmė įstatymą, kuriuo visi respublikos milicininkai ir kariai yra atšaukiami iš sovietų vidaus reikalų ministerijai pavaldžių specialių saugumo dalinių. Šie daliniai paprastai panaudojami riaušėm malšinti, palaiko viešąją tvarką konfliktinėse srityse. Ukrainos AT-ba taip pat principiniai nusprendė, kad ukrainiečiai privolininkai turės atlikti karinę tarnybą respublikos teritorijos ribose. Po Rusijos Federacijos, Ukraina, kaip žinoma, savo teritorijos plotu ir gyventojų skaičiumi yra antra didžiausioji Sovietų Sąjungos respublika.

„Tėvynės atgimimo“ stovykla. Liepos 28 - rugpiūčio 4 dienomis Lietuvių sodyboje, netoli Londono, vyksta kasmetinė lietuvių skautų vadinama „Tėvynės atgimimo“ stovykla. Stovykloje kiekvieną rytą keliama Lietuvos trispalvė, skamba Tautos himno ir maldos aidai. Drauge su Anglijos ir kitų užsienio kraštų lietuviams skautais, stovykloje dalyvauja svečiai iš Lietuvos - atsikūrusios skautijos brolijos ir seserijos vyriausieji skautininkai ir skautų bei skaučių atstovai. Lietuvių skautų bendravimas sustiprins Tėvynės ir išveivijos jaunimo ryšius.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Miłdažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$150. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas talso savo nuožūra.

Vašingtono Politikos Principai

Kai lietuviai ėjo beveik ant kelių prašyti Baltųjų Rūmų užtarimo, suklyten kurčias ausis. Pareigūnai lakoniškai atsakinėdavo, kad, nors jie mūsų krašto okupacijos nepripažįsta, nėra pasiruošę konkrečiai padėti. Atseit, Gorbaciovas ir sovietų imperijos integritetas jiems stovėjo aukščiau už Pabaltijo valstybių išsilaisvinimą.

Vašingtonas neužstojo ir palestiniečių, kai jų vaikai buvo laužomi kaulai už protestavimą prieš jų krašto okupaciją. Cia vėl, okupantas Vašingtonui buvo svarbesnis už laisvo tautų apsisprendimo principus, kuriuos, atrodo, amerikiečių politikai jau buvo lyg ir palaidojo. Už tat visi nustebo, kai šiaip jau per nelyg nuolaidus prezidentas Bush staiga pavirto į karingą liūtą, kada Irakas užėmė Kuwait valstybę prilygstančią jos dydžiui mūsų Suvalkijai. Baltieji Rūmai sujūdino žemę ir dangų dėl Kuwait nepriklausomybės pažeidimo.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba pasmerkė Iraką ir paskelbė jam prekybos sankcijas, atseit, uždraudė iš Irako pirkti žibala, kad taip priversti jį pasitraukti iš Kuwait. Būtų logiška palaukti tų sankcijų rezultatų, ir tik, jei jie nebūtų atsiekę tikslu per tam tikrą laikotarpį, tada vėl svarstyti, kaip priversti užpuoliką pasitraukti.

S.Amerika, nesilaikydama Jungtinių Tautų nutarimo, vienašališkai pasiuntė savo karo laivyną, lėktuvus ir kariuomenės dalinius į P.Arabiją. Pirmą sakė, kad ją apginti nuo galimo irakiečių puolimo jie turėję taip padaryti. Bet tolimesnis amerikiečių jėgų traukimas į P.Arabiją verčia galvoti, kad Vašingtonas ruošiasi kam kitam.

Irako prezidento pasiūlymas atsitraukti iš Kuwait, jei Izraelis pastarais iš arabų okupuotos teritorijos, o Syria iš Lebanon, Bush'ui buvo kategoriškai atmetas. Kodėl Vašingtonas nevienodai matuoja svetimų kraštų okupacijas? Kas Kuwait yra baisus tarptautinis nusikaltimas, Palestinoj, Lebanone ar Pabaltij jis nustoja toks būti. Cia jaučiasi amerikiečių principų slubavimas, o gal ir jų trūkumas.

Patirtis rodo, kad Vašingtonas užmerkia savo akis, kai nusikaltimus daro jo draugai ir virsta griežtu teisėju ir policininku kartą, kai tokį pat tarptautinių normų pažeidimą yra padarę amerikiečių arba jų draugų priešai. Norint-nenorint pasaulis pradeda netikėti Vašingtono žodžiais, nei jo vedama politika. Susdaro įspūdis, kad už viešų kilniai skambančių Baltųjų Rūmų pareiškimų, jo užkulisios yra planuojama ir vykdoma kartais gana veidmainiška politinė linija, kuri, tarp kita ko, yra zigzagų rinkinys.

Sekant Irako-Kuwait konfliktą, nelieka abejonės, kad S.Amerikos tikslas yra sunaikinti Hussein'a, kurį jie patys neseniai rėmė kare su Iranu, bet ne vien apginti P.Arabiją ar išlaisvinti Kuwaitą. Kitaip prez. Bush'ui nereikėtų traukti tiek kariuomenės į konflikto sritį. Milžiniško laivyno, šimtų karo lėktuvų ir 40.000 dabar turimų karių pilnai užtektų vienašališkos Amerikos blokados užtikrinimui. Visgi Baltieji Rūmai skuba dar atgabenti kitus 50.000 karių į P.Arabiją. Kam? Kas per gyvybinis

Rašo dr. Jonas Kunca

reikalas likviduoti dabartinį Irako prezidentą?

Hussein'o populiarumas arabų tarpe kyla, nes jis jų akyse yra vienintelis, kuris galėtų išlaisvinti palestiniečius. Amerika tai galėjo ir turėjo padaryti pati. Ji praktiškai išlaiko Izraelio valstybę. Būtų užtekę įsakyti žydams pasitraukti iš užimtų arabų teritorijų ir jie būtų turėję tai padaryti. Tada nebūtų progos atsiradimui pavojingų pačių arabų vadų, kaip Hussein'o, kuris jau sugebėjo duoti Vašingtonui ir Izraeliui gana skaudų diplomatinį ir strateginį smūgį netikėtai susitaikęs su Iranu ir kviesdamas pastarąjį į bendrą žygi prieš invazorius amerikiečius.

Jei amerikiečiai pradėtų karą, galėtų labai nukentėti Irake sulaukyti 10.000 amerikiečių ir anglų, kuriuos Hussein'as ko gero laikys prie strateginių taškų, kad

Baltijos Tarybų posėdžiai

Užsienio spauda išsamiai pranešė apie Rygoje įvykusius Baltijos valstybių tarybos posėdžius, juose priimtus dokumentus, komentaruose pažymi, kad Pabaltijo respublikų viršūnių pasitarimai patarnavo Estijos, Latvijos ir Lietuvos tarpusavio bendradarbiavimo sustiprinimui siekiant vieno ir to paties tikslo - vieningomis pastangomis atkurti trijų Pabaltijo kraštų visišką nepriklausomybę.

Pabaltijo respublikų Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkai per pasitarimus Rygoje priėmė tris pagrindinius dokumentus. Pirmajame dokumente pareiškama, kad trijų Baltijos šalių įgaliojėji atstovai nedalyvavo rengiant TSRS sąjunginę sutartį ir nemano, kad ateityje galėsiančios šiame procese dalyvauti. Toliau pažymima, kad bet kurios Baltijos valstybių sutartys su TSRS, jos sąjunginėmis respublikomis ir kitomis valstybėmis gali būti sudaromos tik remiantis Pabaltijo valstybių Aukščiausiųjų Tarybų priimtų nepriklausomybės atkūrimo aktų nuostatomis, kad derybas su TSRS tikslingiausia vesti pagal principą „trys plius vienas“, arba tuo pačiu laiku ir glaudžiai koordinuojant, o jų rezultatas turi būti politinio pobūdžio sutartys, kuriomis ateityje būtų grindžiamos tarpusavio santykių ir bendradarbiavimo sutartys pagal atskiras veiklos ir interesų sritis. Trys Pabaltijo valstybės pabrėžia, kad viena kitai neturi jokių teritorinių, turinių ar

atbaidyti amerikiečius nuo jų bombardavimo. Galų gale, jei Bush nepaisytų savo žmonių gyvybių ir pradėtų karą, amerikiečiai neapsėitų be didelių nuostolių. O net ir žuvus Hussein'ui, pergalė būtų trumpalaikė. Dabartinio Irako prezidento vietą užimtų ko gero kitas, gal dar aršesnis, vadas ir nei žibalo šaltiniai, nei Izraelis neliktų saugesni. Arabų neapykanta amerikiečiam-anglam greittai neišnyktų.

Neturėjimas aiškių principų nežada nieko gero S.Amerikos ateičiai nei jos draugam. Seichai, emirai ir arabų monarchai galų gale turės užleisti savo vietą demokratškesnei ir teisingesnei santvarkai, nežūrint visų Vašingtono pastangų sustabdyti tokią evoliucijos eigą. Galų gale Vašingtonas dėl jo politikos trumparegiškumo ir nepastovumo pasiliks be draugų ne vien arabų pasaulyje, bet ir Vakaruose.

kitų pretenzijų. Baltijos valstybės kreipiasi į kitas TSRS respublikas, prašydamos pareikšti, ar jos turi kokių teritorinių ar kitokių pretenzijų Lietuvai, Estijai ir Latvijai. Per mėnesį negavus atsakymo, bus laikoma, kad tokių pretenzijų nėra.

Antrame Baltijos Tarybos pareiškime pažymima, kad TSRS centriniai organai visokiais būdais bando kliudyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų valstybingumo atstymui ir destabilizuoti padėtį Baltijos regione. Baltijos Valstybių taryba tokius žingsnius vertina kaip šurkščiausia nepriklausomų valstybių teisių pažeidimą, griežtai protestuoja prieš tokius neteisėtus veiksmus, pareiškia, kad jie gali apsunkinti problemų tarp Baltijos valstybių ir TSRS sureguliuimą.

Trečiame dokumente kraštų Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkai ir Rusijos federacinės respublikos prezidentas Jeltsinas skelbia nutarimą nedelsiant pradėti rengti dvišales valstybines sutartis tarp Rusijos federacijos iš vienos pusės, ir, atskirai, Lietuvos, Latvijos bei Estijos respublikų iš kitos pusės. Numatyta pasirašyti pradines politines teises sutartis, taip pat sutartis dėl ekonominių, mokslinių, techninių, prekybinių, socialinių, tarpnacionalinių, kultūrinių ir kitų santykių, taip pat pilietybės klausimais. Nutarta, kad šis specialiom komisijom pavestas darbas turi būti baigtas per pusantro-du mėnesius.

LRTV

Tauta ateities perspektyvoj

(atkelta iš 1-o pusl.)

išsilaisvinimui. Nuomonių skirtumai yra normalus reiškinys, tik tuos skirtumus pašalinti reikia pasitarimuose už uždary durų, bet ne spaudoje ar televizijoje. Garbėtroška ir oportunizmas yra mažiausiai reikalingi lietuvių tautai ir valstybei šiuo jautriu momentu. Neišmokom skaityti tik laikinai ilgus okupacijos padarinius.

Dar nevēlu pašalinti šitas neigiamas puses ir tvirtis bendro labai atsakomingo darbo. Mūsų tauta, bočiai ir ateities kartos nedovanotų, jei dėl nesugebėjimo susiklausyti praleistume vienkartinę progą galutinai išlaisvinti kraštą ir padėti jo skubų atstatymą. Dabar Lietuvai reikia konkrečių darbų ne pigių propogandos žodžių. Mūsų specialistai turėtų važiuoti gilinti savo žinių. Turizmui dar bus vėliau laiko.

Bet savo dvasios gilumoj lietuvių tauta turi išsaugojusi jos tikrąjį potencialą. Tik valdžia privalo ieškoti kelių, kaip jam leisti pasireikšti sudarant tam tinkamas sąlygas.

Aišku, daug ko valdžia dar negali padaryti, nes nepriklausomybė yra kol kas daugiau ant popieriaus. Vis tik jau greičiausiai būtų prieinama įvesti drausmę darbe ir viešumoje, pradėti įgyvendinti bent kai kuriuos planus švietime, sveikatos apsaugoje, žemės ūkyje. Žmonės turi būti vertinami pagal jų darbą ir sugebėjimą pirmoje eilėje. Administracija turi būti atsakingų ir sąžiningų pareigūnų rankose. Paprasti žmonės žiūri į valdžią ir iš jos ima pavyzdį. Ji pridera jį duoti.

Tautos Sventė yra gera proga visiem apsigalvoti ir grįžti į nuoširdumą, susiklausymą ir kilnumą. Tada tik taip, mes užtikrinsim lietuvių tautai laisvą ir šviesią ateitį.

Latvijos respublikos

vyriausybė, sekama beveik visų pasaulio kraštų pavyzdžiu, paskelbė pareiškimą, kurio kviečia Iraką atitraukti savo kariuomenę iš Kuwaito. Latvija pati ne kartą patyrė svetimų valstybių agresiją dėl to gerai žino, kaip nelaimės neša svetima okupacija. Latvijos vyriausybė, smerkdama Irako įvykdytą Kuwaito invaziją, drauge reiškia savo solidarumą teisėtai Kuwaito valdžiai.

„TEVISKES AIDŲ“ BALIUS

Spalis 6 d., šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val. vak.

Sokiams gros kontinentalinis orkestras. Gera vakariene.

Stalmenos loterijoj.

Gerimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems \$15.

Stalus užsisakyti pas Juozą Keblių, telef. 584 2693 ir sekmadieniais prie bažnyčios.

Pasaulio Kunigų Rekolekcijos

Ryšyje su Sv. Tėvo paskelbta ir dažai Jo kalbose minima Naujaja Evangelizacija buvo įsteigta organizacija pavadinta - Evangelizacija 2000 - kuri siekia atnaujinti tikinčiųjų sąmoningumą apie evangelizacijos svarbą mūsų Bažnyčioje, ypatingai mūsų laikais. (Be abejonės) šioje srityje labai svarbus yra dvasiškų įnašas. Tad, viena iš pačių svarbiausių šios organizacijos projektų yra Pasaulio Kunigų Rekolekcijų ruošimas.

Pirmosios tokios rekolekcijos įvyko 1984 m. spalio mėnesį. Jose dalyvavo apie 6,000 kunigų iš 100 pasaulio kraštų. Rekolekcijų tema buvo „Pašaukimas į Šventumą“. Dalyvavusių atsiliepimai buvo teigiami. Ypač gilų įspūdį paliko - kasdieninė tylos adoracijos valanda, Sv. Petro Bazilikoje. Ten 6,000 kunigų parpuolę ant kelių tyloje garbino ir šlovinę viešpatį Jėzų Kristų Švenčiausiam Sakramente. Buvo pastebėta, kad ir turistai lankydami Sv. Petro Baziliką, liko tokio vaizdo sujaudinti lig ašarų. Dalyvavę kunigai pripažino, kad jie čia gyvai pasijuto vieningi: juk iš viso pasaulio jie buvo atvykę tuo pačiu tikslu: siekti šventumo.

Šių metų rugšėjo mėn. nuo 14 iki 18 dienos imtinai Vatikane įvyks Antrosios Pasaulio Kunigų Rekolekcijos. Jų tema bus „Pašauktas Evangelizuoti“. Vatikano dienraštis Osservatore Romano, šių rekolekcijų skelbime mini, kad šį kartą jose pramatoma atvyksiant apie 7,000 kunigų iš 150 pasaulio kraštų. Skelbime pabrėžiama, kad šį kartą tikimasi rekolekcijose sulaukti po ilgų persekiojimų metų atvyksiančių kunigų „iš Tarybų Sąjungos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Bulgarijos, Lietuvos, Latvijos ir Rumunijos“.

Į susirinkusius prabilo: Sv. Tėvas Jonas Paulius II-sis, Motina Teresė iš Kalkutos, J.Em. Kardinolas Tomko (Evangelijos Skelbimo Kongregacijos Prefektas), J.Em.

Kardinolas Innocenti (Kongregacijos Dvasiškiams Prefektas), Filipinų Kardinolas J.Em. Jaime Sin, Popiežiaus rekolekcijų vedėjas tėvas Raniero Cantalamessa, bei daugelis kitų...

Sv. Tėvas yra davęs savo asmenišką leidimą ir palaiminimą šioms rekolekcijoms įvykti Jo Audiencijos salėje, kuri yra šalia Sv. Petro bazilikos. Sv. Tėvas pats ruošiasi tarti žodį susirinkusiems ir numatyta, kad Jis atnašaus Uždarymo Mišias. Pagal Sv. Tėvo nurodymus, rekolekcijų rengime bendradarbiauja Pontifikaline Kongregacija Dvasiškiams, bei kitos Sv. Sosto įstaigos.

Sv. Tėvas taip pat išreiškė norą, kad būtų sudarytos sąlygos kuo daugiau kunigų pakviesti iš Rytų Europos kraštų: jiems nebuvo įmanoma ankstyvesnėse rekolekcijose dalyvauti. Lietuvos kunigų dalyvavimą organizuoti yra pakviesta Sv. Kazimiero Lietuvių Kolegija, Romoje. Tuo rūpinasi kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus; jam talkininkauja klierikas Gintaras Grušas.

Apie šias rekolekcijas, Lietuvos vyskupai jau turi platesnių informacijų. Norintys dalyvauti kunigai tesikreipia į savo vyskupijų kūrijas.

Kun. E. Atkoč, LRTV

Kunigo Motiejaus Gustaičio minėjimas Lazdijuose

Kunigui poetui, pedagogui Motiejui Gustaičiui 120-simt metų. „Nejaugi amžiai viską paskandino, neįtikėtina švilpaus ant vietovės, kuri pasauliui milžinus augino?“ klausė kunigas poetas Motiejus Gustaitis žvelgdamas į Trakų pilį.

Kovo 3-čią dieną į Lazdijus, kur skleidėsi kunigo Motiejaus Gustaičio visapusiška kunigiška ir pedagoginė veikla, rinkosi buvę jo mokiniai, kraujo ir idėjos artimieji. Visi jie troško pagerbti šį kunigą pedagoga, pasisėmė iš jo kilnaus, tylaus gyvenimo, kuriame nebuvo nei dienos be taško, jėgų ir vilties. Juk Motiejus Gustaitis moksleivių ir mokytojų mokytojas, pedagogų ugdytojas, o ši problema itin aktuali šiandien, kai užsimota kurti tautinę mokyklą, kurios pamatų akmeniu guli ir turi būti ši asmenybė.

Kovo 3-čios dienos vidurdienį buvo atidarytas Motiejaus Gustaičio mane muziejus. Jį pašventino tolimas kunigo-poeto giminaitis Garliavos klebonas mons. Andrius Gustaitis. Antrą valandą minėjimo dalyviai rinkosi į Lazdijų bažnyčią. Šventąsias Mišias koncelebravo

kunigai: Jurgis Sventickas, Rajmondas Zukauskas, ir Andrius Gustaitis. Monsinjoras sakydamas pamokslą priminė kunigo Motiejaus Gustaičio nenuilstančią, altruistinę drąsą veikla. Juk jis pirmasis šio amžiaus pradžioje nepaisydamas jokių imperinių „ukazų“, pradėjo Lazdijų gimnazijoje tikybą dėstyti lietuviškai, ne rusiškai.

Po Šventų Mišių 16-tą valandą dalyviai patraukė į Lazdijų kapines. Čia ilsisi kunigas Motiejaus Gustaičio palaikai. Mirė 57-rių metų amžiaus, pačiame darbų įkarštyje, bet į Lietuvos dvasinės kultūros kanalus jau įrašytas. Prie kunigo Gustaičio kapo turiningai, kaip visada, prašneko Veisiejų parapijos klebonas kuringas Stanislovas Mikalajūnas. O kaip mes, šių dienų kunigai, tikintieji, pedagogai, visuomenės ir politikos veikėjai, kaip mes būsime įrašyti į Lietuvos dvasios knygą?

Šeštą valandą vakare kunigo Motiejaus Gustaičio iškilmingas minėjimas Lazdijos kultūros namuose. Čia faktinė pranešėja buvo mokytoja Birutė Vanagienė. Ji ir kunigo Motiejaus Gustaičio muziejaus iniciatorė, Ačiū Dievui, jėg yra entuziastų, jėg galime ir sugebame bent retkarčiais prisiliesti prie savųjų šaknų. Kol šis ryšys palaikomas, ne tik prisikelsime, bet ir ištersime. Esame pakeliui į nepriklausomybę. „Ne tuos krantus pasiekime, jeigu pritrūksime proto galingo ir Tėvo širdies“. Tų dalykų Motiejus Gustaitis priešmirtiniame eilėraštyje mums ir linki:

„Banguokite didžiupė per amžius visus, o veide žydriajam tespindi dangus; tegul tavo rankos takus praskyne, Seinus, Vilniją prijungę Tėvynei, o protas galingas ir Tėvo širdis - tebrandina savo tautas bei sritis“.

LRTV

Katalikiškos televizijos komisija Lietuvoje

Lietuvos vyskupų konferencija patvirtino tokios sudėties katalikiškų televizijos laidų rengimo komisiją: vadovas-koordinatorius, atstovas Lietuvos radijo ir televizijos valdyboje - kunigas Jonas Boruta, jo padėjėjai-konsultatai: kun. Alfonsas Svarinskas, kunigas Sigita Tamkevičius bei visų vyskupijų kancleriai. Vadovo padėjėjai techniniais klausimais kunigai Gražulis ir Merkys. Yra ir kitų bendradarbių, kunigų ir pasauliečių,

Mirė Arikivyskupas Liudas Povilonis

Rugpjūtio 9 d. 9 val. vakare, Kaune savo namuose, sulaukęs beveik 80 m. mirė Arikivyskupas Liudas Povilonis. Mirties priežastis širdies infarktas.

Pašarvotas Kauno Arkikatedroje Bazilikoje. Rugpjūtio 13 d. 9 val. ryte Kauno Arkikatedroje buvo gedulingos pamaldos. Po to Arkivyskupo palaikai buvo pervežti į Marijampolės Sv. Arkangelo Mykolo bažnyčią. Kur, 12 val. įvyko iškilmingos laidotuvių Mišios.

Arkivyskupas Liudas Povilonis gimė 1910 m. rugpjūtio 25 d. 1934 m. birželio 29 d. įšventintas į kunigus o, 1969 m. gruodžio 21 d. konsekruotas vyskupu ir paskirtas Kauno ir Vilkaviškio Apaštalinio Administratoriumi. 1984 m. lapkričio 16 d., švenčiant 50 metų kunigystės jubiliejų, jam suteiktas Arkivyskupo titulas. E.A.

Iš Vatikano, Kardinolo Vincento Sladkevičiaus vardu, pasiūta Popiežiaus telegrama, reiškianti užuojautą, dėl Arkivyskupo Liudo Povilonio mirties. LRTV

Kardinolo Mindzenty palaikai bus perkelti į Vengriją

Galbūt jau ateinančiais metais gegužės mėnesį velionio Vengrijos kardinolo Mindzenty palaikai iš Austrijos bus perkelti į Vengriją ir perlaidoti prie Vengrijos primų rezidencijos esančioje Esztergomo katedroje. Nepalaidokite mano kūno Vengrijoje, kol joje spindės Maskvos netikintųjų žvaigždė, tokį pageidavimą išreiškė kardinolas savo testamente. Dabar, Vengrijoje žlugus komunistinei žvaigždei, atkūrus demokratine santvarką, įsitvirtinus dešiniojo centro vyriausybei, susidarė galimybė išpildyti velionio kardinolo valią, perlaidoti jo palaikus Esztergomo katedroje. Milijonam Vengrijos katalikų kardinolas Mindszenty buvo tikras dvasinis vadovas, keliarodis, kovos prieš bedieviškąjį komunizmą gyvas simbolis. Komunistų įžeistas, paniekintas, kankintas, nekaltai nuteistas kalėti iki gyvos galvos, šis tikėjimo karžygs nepalūžo, liko tvirtas tikėjime, ištikimas Bažnyčiai, bet turėjo apleisti savo gimtąjį kraštą ir mirė tremtyje, Austrijoje, kur buvo laikinai palaidotas Mariazell šventoje. Spalio pirmą dieną, dabartinis Vengrijos primas kardinolas Paskai Mariazell šventoje susitiks su „Mindszenty“ komiteto atstovais, besirūpinančiais, kad velionis kankinys už tikėjimą būtų deramai pagerbtas ir būtų įvykdyta jo paskutinė valia. Tikimasi, kad velionio kardinolo Mindszenty palaikai galės būti perkelti į Vengriją ateinančių metų pavasarį, tai yra dar prieš Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo apaštalinę kelionę Vengrijoje.

LRTV

kuriem pavesta rūpintis įvairių per televiziją perduodamų religinių programų parengimu. Tarp tų programų yra informacinė laida „Panorama“, sekmdieniais perduodama religinė valandėlė, katalikiškų jaunimo organizacijų laida, laidos vaikams, blaivybės klausimais ir kitos. LRTV

Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius pasirašo aktą, pagal kurį Lietuvos Katalikų Bažnyčiai gražinama telesių, turėtos prieš 1940 metus. Su juo pasirašymo akto iškilmingai ši ketvirtadienį birželio 14 d., Vilniuje matyti Lietuvos Respublikos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė ir prezidentas Vytautas Landsbergis.

Lietuviai Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje

1990m. birželio 5-29d. Kopenhagoje vykusioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje (ESBK), Pabaltijo atstovai susilaukė daug dėmesio ir palankių komentarų, bet jų prašymas, kad jų valstybėms būtų suteiktas stebėtojų statusas, buvo mandagiai atmetas. Pasiteisinta, kad kol kas šiuo klausimu konferencijos nariai negali pasiekti vieningos nuomonės.

Konferencijoje dalyvavo Pabaltijo valstybių užsienio reikalų ministrai ir aukšti pareigūnai. Iš Lietuvos atvyko ministras Algirdas Saudargas ir Aukščiausiosios Tarybos Mazumų komisijos pirmininkas Virgilijus Cepaitis. Pasaulio Pabaltiečių Santalką atstovavo Pasaulio Estų Federacija, Pasaulio Laisvųjų Latvių Federacija ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. VLIKO delegaciją sudarė dr. Kazys Bobelis (pirmininkas), dr. Algirdas Budreckas, Dalia Bobelienė ir Arvydas Budreckis. Spaudos darbą dirbo ir talkininkavo Romas Kinka, Anglija; Gintė Damušytė, JAV; ir Gabija Petrauskienė, Kanada. VLIKO ir Lietuvos atstovai aptarė bendros veiklos gaires.

Santalkos atstovų pasitarimo metu, birželio 4d., buvo priimtas bendras prašymas Konferencijai: 1. pripažinti Pabaltijo valstybių suverenumą, 2. daryti žygių, kad Sovietų Sąjunga sustabdytų Lietuvos blokadą, ir 3. išgauti Pabaltijo valstybėms stebėtojų statusą ESBK Konferencijose. Santalkos delegatai aplankė beveik visų atstovaujama valstybių delegacijas ir įteikė informacijos apie Pabaltijo kraštus. Taip pat buvo susitarta su spaudos, radijo ir televizijos reporteriais.

Birželio 7d. VLIKO delegacija aplankė Airijos Ambasadorių Robert McDonagh'ą, kuris palankiai priėmė lietuvių prašymą ir pažadėjo reikalą referuoti Airijos vyriausybei bei iškelti Konferencijos komisijų posėdžiuose. Pabaltijo ministras priėmė ir su jais pasitarė JAV ESBK ambasadorius Max Kampelman, kuris po to susitiko su visais pabaltiečių atstovais. Jie taip pat dalyvavo SSRS žydams gelbėti sąjungos suvažiavime.

Birželio 8d. įvyko Europos Parlamento Demokratų frakcijos suvažiavimas kurio prezidiumo pirmininkas Egon Klepsch buvo pakvietęs pabaltiečius padaryti pranešimus. Dalyvius ypač sudomino ministro Saudargo gyvas pranešimas apie Lietuvos blokadą. Prezidiumas pasiūlė rezoliuciją, kurioje raginama:

1. visais būdais remti derybas tarp Pabaltijo valstybių ir Kremliaus dėl taikingo susitarimo nepriskausomybės klausimu;
2. toliau tyrinėti galimybes išplėsti prekybos santykius tarp Vakarų ir Pabaltijo kraštų;
3. plėsti bendradarbiavimą per organizacijas.

Tą pačią dieną pabaltiečiai suruošė spaudos konferenciją, kurią globojo JAV delegacija. Kalbėjo visų trijų kraštų atstovai, bet daugiausia dėmesio ir klausimų apie blokadą susilaukė ministras Saudargas. Visi trys ministrai pareiškė, kad jie prašė ESBK, kad

jų valstybėms būtų suteiktas stebėtojų statusas.

Birželio 9d. visi trys Pabaltijo ministrai ir Santalkos atstovai, įskaitant dr. K. Bobelį, buvo nuvykę į Norvegiją, kur juos labai šiltai ir iškilmingai priėmė Norvegijos Užsienio reikalų ministras Kjell M. Bondevik. Jis pažadėjo stebėtojų statuso klausimą iškelti ESBK sekančioje sesijoje lapkričio mėnesį ir Siaurės Atlanto Taryboje. Taip pat buvo aptartas Pabaltijo valstybių įsijungimas į Siauriečių Tarybą (Nordic Concl). Pabaltijo atstovams buvo suruoštas priėmimas Oslo universitete, kur kalbėtasi kultūrinių ryšių reikalais.

Birželio 12d. pabaltiečių delegacija, įskaitant VLIKO atstovus, priėmė Danijos Užsienio reikalų ministras Uffe Elleman-Jensen. Pabrėžęs Pabaltijo valtybių nepriklausomybės atstatymo svarbą, jis priminė, kad Danija niekad nepripažino jų okupacijos ir

pažadėjo remti jų prašymą ESBK stebėtojų statusui gauti. Susitikime su Danijos parlamento (Folketinget) deputatais, Krikščionių liaudies partijos ir Socialliberalų partijos vadovai pareiškė VLIKO atstovams, kad jų grupės simpatizuoja Pabaltijo tautų aspiracijoms ir kad danų parlamentas pasisakys už jų laisvę.

VLIKO atstovai dalyvavo ir birželio 19d. ambasadoriaus Kampelman'o suruoštame pasikalbėjime su nevalstybinėmis organizacijomis (NGO).

Lietuviai Kopenhagoje Susitinka su Moldavų Atstovais

1990m. birželio 8d. lydima VLIKO pirmininko dr. Kazio Bobelio, Lietuvos Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas susitiko su moldavų atstovais. Pokalbyje dalyvavo ir rumunų atstovai.

Moldavai dar kartą patvirtino Moldavijos SSR Aukščiausiosios

Tarybos 1990m. gegužės 31d. nutarimą, kuris:

1. besąlyginiai pripažino Lietuvių tautos apsisprendimo ir valstybingumo teises;
2. pripažino Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą kaip demokratiškai išrinktą parlamentą;
3. pareiškė, kad Moldavijos SSR neturi jokių ekonominių, finansinių ar kitokių pretenzijų Lietuvos respublikai;
4. patvirtino, kad Moldavijos SSR nori užmegzti tiesioginius diplomatinis, ekonominius ir kultūrinius ryšius su Lietuvos Respublika;
5. pasiūlė Lietuvos Respublikos parlamentui įsteigti nuolatines diplomatinis misijas Moldavijoje ir Lietuvoje;
6. pareikalavo, kad nuo Lietuvos būtų nuimta blokada;
7. kreipėsi į Sovietų Sąjungos ir Lietuvos vyriausybės pradėti konstruktyvų dialogą.

ELTA

Lietuvos kariuomenės vadų likvidavimas

Vilnius. - Lietuvos spauda, tarp kitko, birželinį tautos naikinimo dienų atminimui, rašo ir apie Lietuvos kariuomenės vadų likvidavimą 1941 m. birželio 14 ir 15 dienomis.

Antanas Navaitis, buvęs leitenantas, karo lakūnas, "Tiesoje" rašo, kad gegužės 30 d. laktūnai buvo komandiruoti į Varėnos poligoną pasitobulinti. Bet birželio 14 vidurnaktį išvežti ir vos išvažiavus iš poligono susodinti ant žemės ir apsupti ginkluotais sargybiniais. Kapitonas Žukas pasakęs: „Vyrai, čia ne juokai. Tai gali baigtis baisia tragedija“. Atvykę rusų karininkas atsiprašęs, nes kareiviai nesupratę jo įsakymo, mat, vyksta tankų divizionų manevrai. Vėliau paaškejo, kad tankai buvo apsupti Varėnos poligoną ir vadų suėmimu prasidėjo Lietuvos kariuomenės likvidavimas.

Susitiko su latviais ir estais

Toliau jis aprašo, kaip buvo vežami iš Naujosios Vilnios į Sovietų Sąjungą. Pamaskėje, Babinino geležinkelio stotyje, jau

juos lydėjo sargybiniai su šunimis. Kurį laiką buvo laikomi Juchnovkos lageryje, buvusiam Levo Tolstojaus dvare. Čia aptiko užrašų lenkų kalba: „Čia buvo 3,000 lenkų karo belaisvių. 1941.06.15 išgabenti nežinoma kryptimi“. Manoma, kad jie buvo nuvežti į Katyną sušaudymui.

Dar vėliau per Maskvą, Uralą buvo atvežti į Krasnojarsko lagerį. Čia jau rado latvių ir estų karininkus. Apskaičiuota, kad Jenisejumi į Dudinką baržoje buvo gabenama apie 350 lietuvių, 400 latvių ir apie 200 estų kariškių. Rugsėjo 3 d. atvežė į Norilsko lagerius. Prasidėjo tardymai. Pirmasis mirė leitenantas Antanas Petkūnas, kuris nesutiko pasirašyti tardymo protokolą. Jį išrengė ir pastatė lauke po lašais nuo barako stogo, o diena buvo šalta, gavo plaučių uždegimą ir mirė.

Sušaudytieji karininkai

„Kur, kada ir kas mus teisė, nežinome“, rašo A.Navaitis. Bet buvo pranešta, kad NKVD ypatingojo susirinkimo nutarimu,

esame nuteisti kas po 6, 7, 8 ar 10 metų už prieš tarybinę veiklą. Norilске jis matė dar kitą varomą 60-70 lietuvių karininkų ir kareivių grupę. Daugelį jų sušaudė. Iš sušaudytųjų minimi pulk. Antanas Sidabras, pulk. leit. Juozas Lavinskas, kap. Bronius Salikas, leit. Antanas Levinas, leit. Antanas Kvedaras, leit. Romas Zikorius. Dauguma mirė ir išbado. „Tuo metu mes buvome skeletai - kaulai, atraukti oda, ir teturėjome tiek sveikatos, kad per nukritusį draugą neįstengdavome peržengti, jį apeidavome. Įsipjovus pirštą, net kraujas nebėgdavo“. Užpustyta kareivį Savicką rado prie kelio be sąmonės ir parvežė į ligoninę. Atsigaavęs manė esąs danguje, taip nebesorientavo.

Iš Lamos lagerio į Norilską buvo atvežtas generolas Juodišius. Enkavedistai įsakė jam lipti į medį ir skinti maumedžio spyglius. Juodišius iškrito iš medžio ir susilaužė koją. Vėliau jį invalidą, iš Norilsko išvežė ir jis kažkuriame Sibiro lageryje mirė.

Draugas Nr. 117

Tokie "savanoriai" saugo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos būstinę nuo sovietinių užpuolikų. Nuotr. V. Kapočiaus

Įskridus į „Blogio Imperiją“

1973 metais geležinį uždangoj pradeda atsirasti plyšių, atsiranda galimybių įsmukti į Lietuvą - nors tik penkioms dienoms.

Kaip tik tuo metu pardavėme savo biznelį kuriame išdirbome šešius metus be pertraukų, be laisvų savaitgalių, be atostogų. Šiek tiek atsikvėpę ir nusikratę to nuolatinio įtempimo nutarėme, kad mes pilnai nusipelnė šiek tiek atostogų: pasinaudoti galimybe ir išnaudoti plyšį geležinį uždangoj. Aš norėjau pasimatyti su saviškiais, kuriuos palikau neatsisveikinęs prieš 29 metus, taip pat supažindinti juos su savo šeima. Nutarėme sunaudoti tris mėnesius europietiškos vasaros dairantis po Europą, lankant vietas, kur praleisti paskutiniai karo metai ir pirmieji pokario metai. Taip pat praleisti tas penkis dienas savųjų tarpe. Birželio mėnesio pradžioje, visa šeima, pilni susijaudinimo, pakilioj nuotaikoj, pakilome iš Hobarto oro uosto.

1949 metais, kelionėje iš Italijos į Australiją užtrukau mėnesį laiko, grįžtant pakako 30 valandų ir puikų birželio mėnesio rytą nusileidome Romoje.

Tris savaites tyrėme Italiją, nuo Pompėjos griuvėsių ligi Domodosolos miestelio Šveicarijos pasienyje, kur karo metu teko palaipti Alpių kalnų uolomis. Iš ten į Šveicariją, Vokietiją. Visą laiką lydimi maloniausio oro, pamažu artėjome prie Lietuvos ir vieną puikų liepos mėnesio popietę, nešami Lenkijos Oro Linijos lėktuvu, pakilome iš Varšuvos pakeliui į Leningradą. Su susidomėjimu sekėme vaizdus apačioje pro mažus lėktuvo langus. Iš septynių kilometrų aukščio smulkmenos nematomos. Laukai, miškai, lyg Voratinklių gijos išsiraizgę keliai, grupės mažų pastatų atrodančių mažesniais kaip dektukų dėžučių, kartais didesnis, miestelis išsiplėtęs tarp laukų, bet daugiausia miškai. Turbinos dulšiai dūzgia už langų, viduje iš garsiakalbių sklinda maloni muzika, melodingos lenkiškos dainos. Visi jautėmės šiek tiek susijaudinę artėjant prie tikslo, ypatingai aš artėdamas prie gimto krašto, į kurį nevalia buvo sugrįžti tiek daug metų! Apačioje žemė pasidengusi begaliniais miškais. Tamsiai žali, beveik juodi, išraižyti siauromis juostelėmis, gal keliais, gal kvartalų ruoželiais. Staiga, be perspėjimo, be priežasties mano nugara perbėga šiurpas ir jaučiu lyg tūkstančiai skruzdžių pradeda bėgioti. Abu sūnūs atsuka į mus, jų veidai pabalę, akys klausiamai žiūri į mus, jos pilnos nerimo, gal baimės, nežinia kodėl. Žmonos galva nusvyra ant mano peties, veidu teka ašaros. Ir aš pilnas jausmų mišinio, bejėgiškumo, beviltiškumo, nerimo, neišaiškinamos baimės, jaučiuosi kaip žmogus kurio užpakaly užsitrenkia kalėjimo durys.

Muzika nutrūksta, garsiakalby kapitono balsas: „Šią minutę perskridome Sovietų Sąjungos sieną. Fotografuoti iš lėktuvo draudžiama...“ - Ir vėl muzika sklinda iš garsiakalbių. Žmona pakelia galvą nuo mano peties ir šiuostosi ašaras nuo veido, vaikų veidai įgauna normalią spalvą ir akys vėl sugrįžta į langus, į vaizdą apačioje, kuriame nematyti jokio pasikeitimo. Tas nesuprantamas

jausmas pradeda atslūgti, po keletos minučių gal tik aš vienas dar jaučiu įtempimą, nerimą. Tas beviltiškumo, bejėgiškumo jausmas nedingsta. Jaučiu, kad dabar likimas nėra mano valioje. Lig šiol, galėjome keliauti pirmyn ar atgal, pasukti bet kokia kryptimi, viskas priklausė nuo mūsų noro. Nuo dabar, kiti žmonės tvarkys viską pagal jų užmačius, taisykles. Jei įsprendę kad aš turiu ten pasilikti, niekas negalės to pakeisti. Rusijos tvarka šiek tiek pasikeitė, bet kas gali pasitikėti valdovais blogio imperijos? Jiems aš esu nusikaltęs, kad palikau tėvynę be jų sutikimo. Blogio imperijoje niekas savo valios neturi, jos valdovai yra visagaliai dievai.

Kad aš pajutau tą keistą jausmą įskridamas į tą blogio imperiją - gal

nebutų per daug nuostabu, gal būtų ir neįsajamas galėjau turėti kokias neramias mintis giliai pasąmonėje, tik ir aš nežinojau to momento kada perskridome sieną ir ten žemai nebuvo nieko matomo kas tą vietą galėjo paženklinoti. Kodėl šis jausmas apėmė kaip tik tuo metu? Kodėl vaikai ir žmona tą patį jautė? Kažkaip tas blogio jausmas pajėgė pasiekti ir jų sąmones. Gal visi keliautojai tą patį pergyvena, perskridami tą ribą, kurios žymių neįmanoma pamatyti iš septynių kilometrų aukščio. Gal būtų tas blogio imperijos erdvė yra persisunkusi milijonų nekaltai nukankintų - nužudytų žmonių krauju, dejonėmis, pagelbos šauksmais, ir siekia net patį dangų, įsiveržia į kiekvieno keleivio sąmonę? S. Augustavičius

ADELAIDĖ

ALK Moterų Draugijos Sventė

Laisvei pakilusioje Lietuvoje atsikuriant daugeliui Nepriklausomybės laikais veikusių organizacijų, visos jos pasiliko tada turėtus pavadinimus/skautus, ateitininkai, šauliai, tik viena Lietuvių katalikių moterų draugija, buvusi pati skaitlingiausia moterų organizacija Lietuvoje /42,000 narių/, išlaikiusi savo veiklą ir tradicijas išsivijoje, atsikurdama pasirinko naują Katalikiško moterų sambūrio „Caritas“ vardą, lyg moteris ištekėdama už antro vyro, palikusi pirmojo vyro pavardę su juo sugyventoms dukterims.

Sito vardo pakeitimo motyvai mums nėra žinomi. Išsivadėjimas tęstinumo ir praeities naujam sambūriui tegul išeina į sveikatą. Gal jam ir nereikalingas balastas? Iš kitos pusės žvelgiant į tų abiejų organizacijų šaknis reikia pripažinti, kad jos toje pačioje katalikiybės lisyje, gyvybę siurbia iš to paties lietuviybės podirvio, o ir žiedai bei vaisiai tie patys. Lietuvių katalikių moterų draugija savo veiklos kelrodžiu pasirinko šūkį Tiesa ir Meilė. Juk ta pati Meilė glūdi ir Caritas žodyje, jai suteikiant daugiau apibrėžtą sąvoką - labdarininkai Meilė, pagalba teikianti Meilė, paguoda nešanti Meilė, karitatyvinė Meilė. O Meilė argi nėra svarbiausioji Krikščionybės žymė ir pats pagrindinis jos įskaymas? Taigi, ne pavadinime skirtingumas, nes abi moterų organizacijos susilieja toje pačioje veiklos srovėje - Meilėje.

Adelaidės liet. kat. moterų dr-ja savo metinę šventę pradėjo rugpjūčio 11d. Lietuviškoje radijo valandoje darnia minčių pyne švč. Mergelės Marijos tema, kurią paruošė kun. J. Petraitis ir dr-jos pirmininkė E. Bulienė. Rugpjūčio 12d., sekmadienį dr-jos narės organizuotai, su savo vėliava, dalyvavo mišiose šv. Kazimiero bažnyčioje. Šventės pagrindu buvo pasirinkta pati Zolinės šventė, rugpjūčio 15d. Po sveičio kun. P. Nykšto aukotų mišių šv. Kazimiero bažnyčioje buvo paruošta šventoji valanda Marijos garbei, kurią prie išstatyto Švenč. Sakramento pravedė kun. Klebonas, dr-jos narės paskaitė iš Putinui priskiriamos Marijos litanijos, skaitinius pajvairinant visų pagiedotomis giesmėmis. Po palaiminimo švč. Sakramentu buvo

persikelta į Liet. kat. centro salę dr-jos valdybos paruoštoms vaišėms. Kun. J. Petraitis sukalbėjęs stalo laiminimo maldas, susirinkusius pasveikino dr-jos pirm. E. Bulienė. Vaišės buvo labai gražiai paruoštos ir nuotaikingai praėjusios. Draugiją metinėje šventėje sveikino dr-jos dvasios vadas kun. J. Petraitis. Aug. Kubilius sveikinimo žodį tarė Parapijos tarybos ir Adelaidės ateitininkų vardu. Malonia vaišių staugmena buvo Adelaidėje viešintis Klaipėdos muzikos mokyklos mokytojas Gintautas Žukauskas, padainavęs Tremtinio dainą. Vaišėse dalyvavo apie 70 žmonių.

Gražiai praėjusi šventė vėl sugrąžina dr-ją į kasdienybės tekme. Artėja dr-jos metinis susirinkimas. Jame bus renkama valdyba. Prasidės vėl tradiciniu virtės atsisakinėjimas. Kad to nebūtų dabartinei valdybai reiktų iš anksto surasti kandidatus, kurios sutiktų padirbioti Dievui ir Lietuvai Adelaidės liet. kat. moterų draugijoje, kurios svyje surastų karitatyvinės Meilės savo draugijai ir mūsų lietuviškai parapijai, kurios viena iš pagrindinių gyvybės arterijų ir yra draugija. Pr. P

THE AUSTRALIAN PRESS

August 24 1990

Armenia declares a sovereign State

MOSCOW: The republic of Armenia last night adopted a declaration on State sovereignty, the 12th Soviet republic to do so. The Armenian Supreme Soviet voted for what it termed a declaration on "Armenia's independence", though it had no plans for seceding from the Soviet Union. The Armenian President, Mr. Levon Ter-Petrosian, said that now Armenia was independent it would be able to establish its "relations with the world", including other Soviet republics. The declaration gives priority to Armenian laws over those of the union and allows for the setting up of an Armenian defence force, foreign embassies and a republican currency.

Kryžių šalis

Melbourn „The Age“ dienraštis rugpjūčio 25d. laidos žurnalo priede du puslapius skyrė didele antrašte Kryžių šalis su 5 spalvotom nuotraukom ir pateikia to kalno kondensuotą istoriją. Tai unikumas visame pasaulyje tokio nuostabaus lietuvių tikėjimo šventovės su nebesuskaičiuojamais kryžiais. Stalinas kelis kartus kryžius sunaikino, bet vėl iš nakties dygo nauji kryžiai. Valdžia net bandė Kryžių kalną paversti šiukšlynu, nors dar ir dabar tebekyla tvaikas iš užteršto upelio. Maldininkų minios kiekvienom Velykom ten suplaukia puldami ant kelių šioje Lietuvos Kalvarijoje.

Dienraščio kituose puslapiuose plačiai rašo apie virš 20,000 lietuvių minią prie Lazdijų, kuri minėjo prieš 51 metus paskelbtą Sovietų ir nacių Vokietijos paktą, kuriuo trys Pabaltijio valstybės buvo okupuotos.

Dienraštis praneša tame pačiame straipsnyje, kad Sovietų Sąjungos centralinės Azijos Turkmenijos respublika, jau 12-toji iš 15 respublikų, deklaravo suverenitetą. Laikraštis sako, kad tai greitina Sovietų Sąjungos sugriuvimą.

Kūryba įamžinta

Apie 40 Australijos lietuvių rašytojų atrinkta kūryba jau įamžinta ir neužloj pasiekis mus knygos pavidale. Australijos lietuvių dailiojo žodžio mėgėjų antologija „Po Pietų Kryžiumi“ jau išleista Lietuvoje 30,000 tiražu. 500 egzempliorių skirti išsivijos lietuviams, o kiti bus platinami Lietuvoje.

Leidinį suredagavo Albertas Zubras, Alena Karazijienė ir Ieva Ariėnė, o Lietuvoje medžiagą galutinai perredagavo Gediminas Butkus, kurį tikimasi turėti mūsų tarpe antologijos pristatymo proga, dar šių metų bėgyje. Iliustracijas sukūrė dailininkė Eva Kubbos, viršelį - Viktoras Simankevičius. Leidėjas Lietuvoje yra „Sietynas“. Mecenatai yra Australijos Lietuvių Fondas ir Napoleono Butkaus palikimas. Tarp leidėjo ir mecenatų tarpininkavimą atliko Dana Baltutienė. Pusė pelno nuo knygos skirta Lietuvos Kultūros Tarybai, lietuvių kalbos dėstyviui lietuviškai nemokantiems vaikams.

Ši antologija ne tik gražiai papildys mūsų knygų lentynas, bet ir taps vertingu istoriniu dokumentu, atspindinčiu lietuvių galvoseną įsikūrimo Australijoje pirmiaisiais dešimtmečiais IA

Lietuva pasiruošė deryboms

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos neeilinės sesijos uždareme posėdyje buvo svarstytas pasiruošimo derybom tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos klausimas. Kaip pažymima posėdžiui pasibaigus paskelbtame komunikate, buvo konstatuota, kad Lietuva baigė pasirėngti derybom, pritarė derybų tarp Lietuvos Respublikos ir TSR Sąjungos pagrindinėm nuostatom bei tikslam, kuriuos pateikė politinio, teisinio ir diplomatinio pasirėngimo komisija. Šios komisijos atstovų grupei pavesta derybų pradžios ir sąlygų Protokolo projektą derinti su TSR Sąjungos delegacijos vesti derybom atstovais. Taip pat buvo pasikeista nuomonėmis dėl Lietuvos Respublikos valstybinės delegacijos vesti derybom su TSRS asmeninės sudėties LRTV

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožantiaus nariai rugsėjo mėnesį meldžiasi už taiką ir vienybę tarp visų krikščionių.

Tautos Šventės iškilmingos pamaldos mūsų šv. Jono bažnyčioje rugsėjo 9d. sekmadienį 12 val. Visi kviečiami prie šv. Komunijos priimant už Tėvynės Lietuvos laisvę.

Ligonių Sakramentai sergantiems suteikti: Geelonge - Sofijai Paškevičienei Cardinia House ligoninėje, Alfonsui Baltrūnui, Onai Dargvainytei. Melbourne prieglaudose - Jonui Kaplūnui, Stefanijai Pažereckienei, Angelei Tamošiūnienei, Kazei Domkienei. Adomas Uselis šią savaitę jau grįžta į namus iš Caulfield ligoninės.

Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviams Tautos Šventės pamaldos rugsėjo 15d. šeštadienį 12 val. S.A. Sabrinskių sodyboje Moe.

Geelonge Tautos Šventės pamaldos rugsėjo 16d. sekmadienį

Laiškai Redakcijai

Dėl Melbourne Lietuvių Klubo reikalų yra gauti keli laiški. Klubo susirinkimas yra šaukiamas spalio 20d. tada ir bus geriausia proga pateikti įvairių pasiūlymų, sugestijų klubo reikalais. Red.

Melbournas

Tautos Šventė

Minėjimas įvyks rugsėjo 9d. Iškilmingos pamaldos šv. Jono bažnyčioje. 12 va. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavom. 2 val. 30min. Aktas Lietuvių Namuose. Kalbą pasakys Albinas Pocius. Seks meninė dalis. ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

Melbournas

Ramovėnams

Pranešame LKVS-gos Ramovė, Melbourne skyriaus nariams, kad šių metų rugsėjo mėn. 30d. 2.00 val. p.p., Lietuvių Namų Bendruomenės salėje, šaukiamas metinis narių susirinkimas. Darbotvarkėje:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Mirusių narių pagerbimas,
3. S-mo prezidento rinkimai,
4. Mandatų k-jos rinkimai,
5. Praeito s-mo protokolo skaitymas,
6. Valdybos pranešimai: a. Pirmininko, b. Išdininko, c. Revizijos komisijos,
7. Diskusijos dėl pranešimų ir jų tvirtinimas,
8. Naujos skyriaus valdybos ir Revizijos k-jos rinkimai,
9. Einamieji reikalai,
10. Susirinkimo uždarymas.

Narių dalyvavimas būtinas. Skelbtu laiku nesusirinkus reikiamam narių skaičiui, po pusės valandos šaukiamas antras susirinkimas, kurio nutarimai bus laikomi teisėtais, nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus.

LKVS-gos Ramovė

Melbournas Skyriaus Valdyba

Canberroje

Nepriklausomos Lietuvos Fondui Canberroje aukėjo: \$100 J. ir T. Hughes-Budzinauskaitė. Sirdingai dėkojame aukojusiems.

Fondo komitetas

9.30 val. šv. Jono bažnyčioje, St. David Street, North Geelong

Sydney

Aukokim Tėvynei ir maldas

Nuoširdžiom aukom norim Tėvynei padėti, tik reikia, kad tos aukos taikliai nueitų bei tiksliai būtų panaudotos. Bet mūsų broliai Tėvynę prašo mus ir dvasinės pagalbos - ypač mūsų maldų.

Gausios minios suplauks prie Marijos ir Tautos Šventėje - ypač Marijos šventovėj Siluvoj. Bet ir mes pajuskime tą dvasinio pakilimo pulsą ir čia, kad ir už toliū būdami - junkimės lyg dvasios rankomis, o ypač siūskime ir savo nepalaujamų maldų dovanas: daug šv. Mišių ir Komunijų už mūsų Tėvynę!

Marijos ir Tautos Šventė Sydney bus sekmadienį - rugsėjo 9d. Prasidės iškilmingomis pamaldomis St. Joachim's bažnyčioje Lodcombe 11.30val. Religines ir tautines giesmes atliks „Dainos“ choras, vadovaujant Birutei Aleknaitei, vargonuojant Justinui Ankuvi.

Kuo iškilmingiau švėskime ją ypač šiais metais - gausiai dalyvausim šiose pamaldose ir minėjime, pasipuošę tautiniais ženklais ir vėliavom. Pasikvieskime ir savo draugus svetimtaučius kad ir jie pajustų mūsų lietuvų - dvasinę jungtį su Tėvyne Lietuva. Antroji dalis: Minėjimas Bankstowne Lietuvių Namuose 2.30 val. popietų. Prel. P. Butkus

Geelong

Geelong Tautos Šventė minėjimas įvyks š.m. rugsėjo 16 d. (sekmadienį). Pamaldos šv. Jono bažnyčioje 9.30 val. ryto, kurias atnašaus Kun. Dr. P. Daukšys. Organizacijos dalyvauja uniformuotai su savo vėliavomis. Atvyks ir Melbourne DLK Vytenio šaulių kuopa.

Po pamaldų visi vyksime į Lietuvių namus, kuriuose įvyks oficialus minėjimas. Paskaitą skaitys iš Melbourne A. Karazijienė. Meninę dalį atliks Geelongo Apylinkės dainininkų grupė vadovaujama Gražinos Pranauskienės. Vėliau pietūs, kuriuos paruoš Bendruomenės Moterų draugija.

Maloniai kviečiame visus Geelongo ir apylinkės lietuvius dalyvauti šiame minėjime.

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba

Lietuvos Atstatymo Fondui

iki šiol aukėjo: Maleckienė Ona \$500, po \$100 Adolfas Vaičiaitis, L. Petrauskienė (Surfers Paradise), \$60 Vyt. Mačys (240), \$20 Irena O'Dwyer (130), \$10 Mėta Venckutė (Cameron) (110). Nuoširdus acūti.

A. Ramoškienė

Melbournas Lietuvių Biblioteka

Gautos knygos, kurių bibliotekoj dar nebuvo: Algirdo Budreckio „The Lithuanian National Revolt of 1941“, South Boston Mass. Vito Areškos „Tradicija ir ieškojimai“, Vilnius 73. S. Dzenuškaitės „Motinos dienoraštis“, Kaunas 89. Galaunės Pauliaus „Lietuvių liaudies menas; jo meninių formų plėtojimosi pagrindai“, Kaunas 30. Felikso Jucevičiaus „Tauta tikrovės ir mito žaismas“, Putnam 70. Kajūno „Balsas iš laisvės kapo“ su sovietų vergų stovyklų žemėlapiu, Chicago 84. „Liaudies talentai“, sudarė O. Kreivytė, Kaunas 69. „Lietuvos TSR rašytojai-lieteratūrinių premijų laureatai; rekomenduojamosios literatūros rodyklė, Vilnius 69. „Lithuanians in Canada“ by Pr. Gaida, S. Kairys, J. Kardelis, J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Sungaila, Toronto 67. „Lithuanian Independence; The Re-establishment of the Rule of Law, Lithuanian Independence Series“ edited by S. Paul Zumbakis, USA 90. „Lithuania“, an Encyclopedic Survey, editor-in-Chief, Jonas Zinkus, Vilnius 86. Vlado Ramojaus „Kritusieji už laisvę“ I. Chicago 67. L. Steponaitienės ir P. Baublio „Vaikas auga“, 2 pataisytas ir papildytas leidimas, Vilnius 69. „Tarybų Lietuvos rašytojai“,

biografinis žodynas, Vilnius 75. Janinos Zėkaitės „Lietuvių romanai“, žanro raida iki 1940, Vilnius 70.

A. Surna bibliotekai perdavė šias knygas: Kantautas, Adam & Filomena „A Lithuanian Bibliography“, A checklist of books and articles held by the major libraries of Canada the The United States, Canada 75. „Augustino Savicko reprodukcijų albumas“ teksto autorius - Augustinas Savickas, Vilnius 87. „Dailė“, 28, Vilnius 89.

V. Anilius bibliotekos skaityklą praturtino naujausiais Atgimstančios Lietuvos periodiniais leidiniais. L. Pikelio dovana: 2 Lenkijos lietuvių Seinų leidiniai „Aušra“ 89-90.

Su iš Lietuvos atvykusiais švečiais-slidininkais bibliotekon pateko šios dvi vertingos knygos: „Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis“, steigiamasis suvažiavimas 1988.10.22-23, Vilnius, 1990. Vilniaus Pedagoginio instituto Respublikinio sporto metodikos kabineto išleista A. Kepeženo knyga „Sportininkų širdies adaptacijos fizinių krūviams vertinimas ritmografijos metodu“, Vilnius 1990. Nuoširdi padėka!

J. Mikštas

Bibliotekos vedėjas

MLSK „VARPO“ METINIS SUSIRINKIMAS

„Varpo“ sporto klubo susirinkimas įvyko rugpjūčio 26-tą dieną Lietuvių Namuose. Dalyvavo apie 20 žmonių. Pirmininkas Rimas Mickus pranešė kad jis gavo kelis atsiprašymus iš žmonių, kurie negalėjo atvykti, bet pažadėjo savo pagalbą per artėjančią sporto šventę Melbourne.

Visi darbai dėl 40-tos sporto šventės Melbourne pradėti. Nauja valdyba tuoj pat susisieks su visais sporto klubais prašydami dalyvių sąrašų. Primename, kad melbourniškiai, kurie nori dalyvauti sporto šventėje, turi užpildyti registravimo lapus, kurie yra laikomi prie baro Liet. Namuose.

Valdyboje sutiko pasilikti Rimas Mickus - pirmininkas (458

1840 namu, 612 4232 darbo), Carlo Brovedani - išdininkas (435 1585) ir Dovidas Sadauskas - sporto reikalų vedėjas (557 5161). Naujos narės valdyboje yra Judita Dagienė - vicepirmininkė (366 2903) ir Elyte Vyšniauskaitė-Stephens - sekretorė (470 4208). Prašome siųsti visą korespondenciją sekretorei - 23 Bartlett St. W. Preston, 3072.

Susirinkimo dalyviai labai susidomėjo žinių apie IV Pasaulio Lietuvių Zaidynes Lietuvoje. Pirmininkas pranešė apie gautas žinias ir ragino, kad suinteresuoti sportininkai ko greičiausiai užsiregistruotų dėl šios šventės.

Po visų diskusijų susirinkimas buvo uždarytas ir popietė baigėsi su kava ir lengvais užkandžiais. ES

Derybų dalyviai

Prezidentas Gorbačiovas susitikime su žurnalistais pasakė, jog sudarius sovietinę delegaciją derybom su Lietuva, galima tvirtinti, kad derybos tarsi jau prasidėjusios, kad S. Sajungos federacijos taryboje bus sudaryta speciali ekspertų grupė, kuri talkininkaus sovietų vyriausybinei delegacijai derybose su Lietuva. Oficialiąją sovietų delegaciją sudaro net 22 aukščiausio lygio valdžios pareigūnai, tarp jų net 6 ministrai. Lietuvos AT-ba dar nepaskelbė lietuvių delegacijos

sudėtis. Bet jau yra sudaryta politinio, teisinio ir diplomatinio pasirengimo derybom su S. Sajunga komisija. Joje dalyvauja Bronius Miznickas, teisininkas Pranas Kuris, Kęstutis Lapinskas, Kazimieras Motieka, Audrius Rudys, Aloyzas Sakalas, Algirdas Saudargas, Gediminas Serkšnyš, Romaldas Ozolas ir Gediminas Vagnorius. Oficialiosios delegacijos narius parinks Aukščiausios Tarybos pirm. V. Landsbergis drauge su min. pirm. Prunskienė. Delegaciją turės patvirtinti Aukščiausioji Taryba. LRTV

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuvės sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti sulinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick: 21 Lyall Road.....	707 5533
Moorabbin / Mentone: 16 Tuck Street.....	555 9088
St. Albans: 69 Alfrieda Street.....	367 4333

SPORTINĖS NAUJIENOS

Telegrama iš Lietuvos

Lietuvos Tautinio Olimpino Komiteto generalinis sekretorius J. Grinbergas (mums gerai pažįstamas žurnalistas Romos Girinčiotės vyras) atsiuntė sekančią telegramą: „Prašome pranešti tiksliai Australijos Lietuvos Sporto Šventės Melbourne datas. Turime jau dabar užsakyti bilietus. Preliminariniai numatome, kad atvyks krepšinio 7, teniso 2 arba 4, plaukimo 3, biliardo 3, vadovas 1, spauda 1. Su sportiniais linkejimais.“

Kaip matome iš Lietuvos į Jubiliejinę 40-ąją mūsų Sporto Šventę atvyks šie sportininkai, kas šiai jubiliejinę šventei suteiks daugiau iškilmingumo. Laukiama dar žinių ir iš S. Amerikos sportininkų, kurie taip pat buvo pakviesti.

IV-sios Pas. Liet. Sporto Žaidynės Lietuvoje

Jau yra nustatytas šių žaidynių planas ir vietovės, kur paskiros rungtynės vyks. Jis yra sekantis:

Zaidynių Atidarymas - Kaunas 27.6.91 (šeštadienis), Krepšinis - Kaunas, Tinklinis - Šiauliai, Panevėžys, futbolas - Klaipėda, Tenisas - Palanga, Klaipėda, Kaunas, Šachmatai - Marijampolė, Buriavimas - Nida, Stalo tenisas - Alytus, Beisbolas - Vilnius, Aviacijos sportas - Vilnius, Kaunas, Prienai, Alytus, Alpinizmas - Everestas (Himalajai), Ledo ritulys - Elektrėnai, Biliardas - Panevėžys, Plaukimas - Vilnius, Šaudymas - Kaunas, Badmingtonas - Kėdainiai, Sporto šokiai - Palanga, Klaipėda, Jojimas - Raseiniai, Fechtavimas - Vilnius, Lengvoji atletika - Vilnius, Dviraičių sportas - Šiauliai, Kalnų slidinėjimas - Kaukazas, Žaidynių uždarymas - Vilnius 4.7.90 (sekmadienis).

Ištrauka iš Žaidynių Štabo viršininko J. Grinbergo pasisakymo

Tautinės Olimpiados ugnis neužgėso ir geriausi Lietuvos sportininkai ją kurstė ir iš kartos į kartą savo pasakojimais sklaidė 1-sios Taut. Olimpiados idėjas ir savo pergalėmis kėlė lietuvių tautos dvasią ir pasitikėjimą. Šią olimpinę estafetę išeivijoje tęsė Pasaulio lietuvių sporto organizatoriai ir visi tie lietuviai, kurie niekuomet nebuvo pamiršę savo šaknų ir stengėsi, kad jų nepamirštų kiti, jaunesni ir galbūt užmaršesni. Dabar Tautinė olimpiada grįžta iš tremties ir ji vyks Lietuvoje. Tai yra 1-sios Taut. Olimpiados tęsinys. Pagrindinis tikslas, kaip ir anksčiau, yra sportu stiprinti lietuvių tautinius ryšius, dvasines ir fizines galias, dorovę ir tautinę sąmonę. Tikėkimės, kad žaidynių dvasia atvers akis ir tiems Lietuvos sportininkams, treneriams bei sporto organizatoriams, dabar besiblaškantiems tarp tautos siekių ir Maskvos tinklų, į kuriuos jie yra pakliuvę.

Dabar veikiantis Žaidynių organizavimo štabas savo veiklą pradėjo praėjusių metų gruodžio mėn. ir per pirmą pusmetį susitiko su paskiromis sporto federacijomis ir kitais vadovais. Buvo išsiaiškinta visi rūpimi klausimai. Susitikime su Kultūros ministerijos atstovais buvo aptarta žaidynių atidarymo ir uždarymo programos. Buvo išsiaiškinta su Vilniaus ir Kauno vadovais, kiek svečių į savo namus

galės priimti šių miestų gyventojai. Vilniuje gauta per 1,500 atsiliepimų ir Kaune šeimos galės įkurti virš 3,000 žmonių. Atidarymo iškilmes Kaune tvarkys K. Motūza ir Vilniuje uždarymo - A. Simkus. Kauniečiai siūlo dieną surengti atidarymo iškilmes stadione, o vakare jas pratęsti visiems susirinkus į Dainų slėnį, ten paklausti lietuviškų dainų, pasižiūrėti šokių ir gal visiems kartu padainuoti ir pašokti.

Paskiras sporto varžybas organizuos šių šakų federacijos sava iniciatyva, kartu su vietiniais žaidynių organizaciniais komitetais. Lietuva šiose žaidynėse atstovaus: imonių, įstaigų, mokyklų, sporto klubų ir kolektyvų komandos t.y. sportininkai, kurie duoną valgo ne iš sporto. Šiuo metu dar nėra žinoma kiek dalyvių žaidynėse dalyvaus, ypatingai iš užsienio. Nuo dalyvių skaičiaus priklausys ir kokia sistema bus parinkta. Tačiau didieji Lietuvoje populiarūs žaidimai, kaip krepšinis, tinklinis, futbolas pradžioje rungtyniausių pogrupiuose ir tik paskui finalinėse rungtynėse. Daugumas varžybų bus suaugusiems, tačiau krepšinio, teniso, stalo teniso ir gal dar kitose varžybose bus jaunių ir veteranų grupės.

Be sportinių varžybų yra numatoma surengti ir vienos dienos festivalius, kur rungtyniaus jau ir žiūrovai, vyks mišrių komandų susitikimai, konkursai gegužinės, mugės, bus pagerbti sporto veteranai, žais pasaulio lietuvių ir Lietuvos rinktinės. Po varžybų svečiai bus pakviesti pasisvečiuoti kituose Lietuvos miestuose ir rajonuose, kad kuo daugiau žmonių galėtų jais pasidžiaugti, o jie daugiau pamatytų ir geriau pažinti Lietuvą ir jos žmones.

IV-se Pas. Liet. Sporto Žaidynėse gali dalyvauti ir mišrių šeimų nariai. Iš kitur į Lietuvą atvykę sportininkai galės dalyvauti kokių tik nori (net kelių) sporto šakų ir rungčių varžybose. Sportininkai iš užsienio kelionės išlaidas apsimoka patys, arba juos delegalojanti organizacija. Jų nakvynė, maitinimas, vežiojimas į varžybas yra žaidynių organizatorių ir šeiminių rūpestis. Iš užsienio atvykę turistai, sportininkų šeimų nariai, kelionės išlaidas ir viešbučius bei maistą apsimokės patys, o Lietuvoje varžybų vietas galės pasiekti kartu su sportininkais, pavėžėti juos žada ir federacijos, o taip pat ir šeiminių, jeigu jie apsigyvens šeimose. Daugelis šeimų

yra pasirošiusios savo svečius ir pamaitinti. Gi norintiems gyventi viešbučiuose turistams ir sportininkų šeimų nariams, patariama naudotis kelionių biurų ir turistikinių organizacijų paslaugomis. Rengėjams būtų gerai žinoti kiek pageidautų gyventi šeimose. Bilietai į varžybas ir bendrus parengimus nebus brangūs ir juos įsigyti žiūrovams neturėtų būti problema.

Normaliai kiekviena komanda (užsieniui jų grupė) turėtų turėti vieną vadovą, gydytoją ir techninius vadovus bei trenerius.

Jau yra parengtas žaidynėms skirtų leidinių planas, paruošti Žaidynių plakatus projektai, numatyta kiek ir kokius gaminti oficialius žaidynių atributikos ženklus. Suvenyrus žada gaminti ir paskiros federacijos.

Baigdamas savo pranešimą Lietuvos Tautinio Olimpino K-to ir IV-jų Sporto Žaidynių Lietuvoje Štabo viršininkas J. Grinbergas pasakė:

- Pasistenkime, kad atsiliepiamai apie IV-sias Pas. Liet. Sporto Žaidynes būtų neblogesni, o svarbiausia, kad šios žaidynės taptų tautos švente. Ir tikėkimės, kad žaidynės vyks laisvoje Lietuvoje.

Paruošė Ant. Laukaitis

Lietuvių futbolas - Aleksandras Gorinas

Dalyvauti Pasaulio Futbolo čempionate - kiekvieno futbolo mėgėjo svajonė. Visoje Italijoje jaučiama šventė. Gaila, kad neturime komandos už kurią labai pergyventume. Tenka jaudintis už kitų šalių dalyvius, už tuos, kurie tikrai gražiai žaidžia: už vokiečius, italus, olandus.

- K: Kaip dabar laikosi Lietuvos futbolininkai?

- A: Lietuvoje futbolas labai populiarus. Viskas tai susieta su žinoma, Europoje atsiskakius dalyvauti Sovietų Sąjungos čempionate, Lietuvos futbolas tuo tarpu izoliuotas nuo pasaulio. Tai nedaro garbės Tarptautinei futbolo federacijai, kurios būstinė yra Šveicarijoje. Ši Federacija pripažįsta tik Maskvos sprendimus. Maskva blokuoja ne tik ekonomiškai Lietuvai, bet ir sportiškai. Blokada jaučia ir Lietuvos futbolas. Daugelis komandų dėl benzinos stokos negali išvykti į rungtynes, kiti vargsta traukiniais, tačiau - futbolas gyvas. Šįmet atsiskykę nuo Maskvos organizavome Pabaltijo čempionatą. Esu šio čempionato vyriausias teisėjas. Dalyvavo 7-ios Lietuvos, 6-šios Latvijos, 2-vi Estijos komandos. Lietuviai čia stipriausi. Pirmauja Vilniaus „Zalgiris“, Kauno „Inkaras“, Panevėžio „Ekranas“.

- K: Kokia komanda Jūsų nuomone yra pranašiausia šiame Tarptautiniame čempionate?

- A: Pasaulio čempionate tikime vokiečių pergale, bet gali nugalėti Italija, Brazilija.

- K: Ar galėtų Lietuvos futbolininkai pasirodyti šiose Tarptautinėse varžybose?

- A: Šiose varžybose, tikime, kad lietuviai tikrai įveiktų dvi komandas - Ameriką ir Sovietų Sąjungą. Tik Maskvos politika stabdo daug metų Lietuvos futbolo žvaigždes, kad apie jas šiandien mažai žino Europa. Šiandien kviečia mūsų jaunuosius sportininkus olandai, kviečia anglai,

italai, tačiau blokada neleidžia išvykti be vizų. Turime žaisti tikiai savo aikštėse. Tikime, kad netoli ta diena, kad Lietuvos futbolo rinktinė išbėgs į pasaulio čempionato aikštės su trispalve Lietuvos vėliava.

- K: Ką panorėtumėte palinkėti Lietuvos futbolininkams, Lietuvai ir savo artimiesiems?

- A: Gal būtų, norėčiau visiem iš karto. Pirmiausia - pasidžiaugti, kad Italijoje daug žmonių žino apie Lietuvą, džiaugiasi jos laimėjimais,

džiaugiasi ta kova, kuri paskelbta už nepriklausomybę. Prie stadiono Neapolyje, kai mes žygiavome su savo tautine vėliava, su savo herbu - prie mūsų buvo prisitartinę škotai, italai, vokiečiai. Stebėjomes, kad jie, kai kurie net po porą žodžių, žino lietuviškai. Manau, kad grįžus į namus pasidalinsim tais nuoširdžiais išpuždžiais, o šiandien galim tik pasidžiaugti, kad vis dėlto paprasta liaudis, paprastai sportininkai yra su mūsų tauta.

LRTV

Lietuvių žygis į Everestą

Lietuviai alpinistai nutarė Lietuvos Laisvės žygio garbei įkopti į aukščiausią žemės viršūnę - Everestą ir ten iškelti Lietuvos trispalvę. Ekspedicija turėtų įvykti 1991-ųjų metų rudenį, kai Lietuvoje vyks ketvirtosios pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Žygis į Everestą neabejotinai papuoštų žaidynių programą. Būsimąją ekspediciją į Himalajus rengia Laisvalaikio organizavimo susivienijimas „Centras“, Lietuvių alpinistų draugija Jungtinėse Amerikos Valstijose, remia Lietuvos tautinis olimpinis komitetas. Organizatoriai ieško remėjų, nes žygis ne tik nelengvas, bet ir brangus. Lietuvoje nėra aukštų kalnų, tačiau yra

žmonių, kuriuos traukia didelės aukštumos. Lietuvos alpinistai yra įkopę į aukščiausias Tian Sanio, Pamyro, ir Kaukazo viršūnes. Net dvidešimt dvi šių kalnų viršūnes jie pavadino lietuviškais vardais - Ciurlionio, Lietuvos, Dariaus ir Girėno, Lituanikos. Jie išbandė savo jėgas ir Alpėse, Tatruose, Kordiljerose. Tarp svetur gyvenančių lietuvių taip pat yra įgudusių alpinistų. 1989-ais metais Lietuvos ir Amerikos lietuviai kartu kopė į Kaskadų kalnus. Šią vasarą Tian Sanyje - antroji Lietuvos ir Amerikos alpinistų ekspedicija, kurioje dalyvaus ir Australijos lietuviai. Tai bus tartum būsimos žygio į Everestą prologas.

LRTV

